

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput V. A sanctis Patribus moralis christianae sunt descendae regulae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

Parisiense sextum Concilium anno Domini 829. habitum ita circa hanc quæstionem diserte loquitur: *Quorundam perversissimæ consuetudines, propriæque voluntates multimoda adinventione contumaciter, quod valde periculosum est, efficiunt ut opera fidei magna ex parte negligantur; qui dum legis divinæ transgressores existunt, easdem consuetudines sibi legem faciunt, & secundum eas se vivere absque sui discrimine, & posse & debere contendunt, sua quærentes, non quæ Jesu Christi. Quod quantum Auctoritati divinæ contrarium sit, aut non advertunt, aut saltem animadvertere detrectant: quantum etiam ob hoc Religio christiana in eis periclitetur, facile qui sapit advertit. Quapropter uniusquisque fidelis, si salvus esse vult, oportet ut remotis perversis consuetudinibus, quæ periculum animarum generant, fidem Christi, quam percipit, bonis operibus exornare non negligat.*

Si Concilium modo haberetur, aliterne de pravis, quæ irreperunt, contra Canones consuetudinibus esset loquendum? Ecclesia, ait Sanctus Augustinus, inter paleas & zizania constituta multa tolerat; sed ea neque probat, neque operatur, quæ fidei vel bonis moribus adversantur.

C A P U T V.

A Sanctis Patribus Moralis Christianæ sunt discendæ Regulæ.

In suis regendis filiis sanctos etiam Patres, quorum Scriptis illustratur ac locupletatur, Ecclesia duces sequitur. Eorum in fidei controversiis

auctoritatem omnes fatentur: recentes dumtaxat
 hæretici hanc negant. Quare autem quemad-
 modum doctrina, ita & disciplina a sanctis Patri-
 bus non hauriatur? Quare in tam necessario re-
 gendorum morum officio Traditio deficiat? Si in
 fidei tradendis dogmatibus non errarunt sancti
 Patres; numquid in iis tradendis regulis erre-
 runt, juxta quas Fidelium mores instituerentur?
 Profecto ingenii sui inventa haud tradiderunt,
 sed recentiores veterum sententias sunt secuti, &
 veteres ab Apostolis, vel eorum successoribus,
 quæ alios docebant, didicere. In tertio, quarto,
 & quinto sæculo eadem patrabantur peccata, in
 quæ modo Christiani prolabantur: usurarii tunc
 vivebant, simoniaci, homicidæ, fures, & impu-
 dici; numquid ut eorum impænitentiam fove-
 rent, recentiorum Casuistarum more Canones
 mutarunt, aut mitius interpretati sunt Episcopi?
 An intentionis directionem, aliasque nugas ex-
 cogitarunt, ut jam non esset peccatum, quod
 olim peccatum erat, quemadmodum Dianam lau-
 dabiliter fecisse narrat Caramuel? Qui primis Ec-
 clesiæ sæculis ad Cælum via erat, novissimis istis
 an Cæli via non est Christus? vel uno tunc mo-
 do, alio nunc via est? Affirmare tamen novi Do-
 ctiores non erubescunt, morum doctrinam non
 esse a sanctis Patribus petendam, imo vero novos,
 ubi de moribus, consulendos Auctores. In vete-
 rum lectione tempus se terere noluisse gloriatur
 Caramuel, & sane ab hac illum lectione abstinuisse
 scripta ejus declarant. In tam absurdos, ridiculos,
 a communi sensu remotos, atque a philosophia
 & religionis principiis, alienos errores profecto
 non

non incidisset, si attente Veterum lectioni incubuisset. Quam ille nobis exhibet, haud casta est & immaculata Christi sponsa Ecclesia; sed inverecunda Babylon, purpura induta, vultum fuce minioque delinita, veneno plenum calicem propinans, quo orbem inficit universum. Nonne hujusmodi Casuista Scripturæ minas jure timebit, quas in ejusdem farinae homines prolatas asserit sanctus Hieronymus: *Oculum, qui subsannat patrem, & qui despicit partum matris suæ, effodiant eum corvi de torrentibus, & comedant eum filii aquilæ?* Venerabilis est ista senectus, & rugæ sanctæ, ac decoræ. Augustini librum de catholicæ Ecclesiæ moribus, aut sancti Gregorii de Cura pastorali cum recentiorum Casuistarum libris compara, qui de moribus agunt: si veritati habendus est honor, vel nisi oculos nobis eruimus, aut cæcitate Deus nos punit, dices profecto adeo inter se libros hosce distare, quam ab honesta & pudica virgine mulier effrons & inverecunda; in veterum enim libris Dei spiritus cælestisque sapientia cernitur, in Casuistarum vero libris mundi spiritus & humana ratio. Quod de sanctorum Augustini & Gregorii libris dico, idem de reliquis sanctis Patribus asserere licet, quorum scriptis solidus cibus continetur, non illusiones vel nugæ ab ingeniis natæ, quæ Evangelii spiritu, quo Veteres abundant, omnino carent.

Haud frustra, inquit sanctus Gregorius magnus, debebat Pontifex duodecim Patriarcharum nomina in suo Rationali semper gestare; nam Patrum nomina in pectore semper gestare, est

eorum actus jugiter meditari; & tunc Doctor sine reprehensione operatur, cum veterum Patrum exempla jugiter respicit, & Sanctorum vestigia semper considerat.

Generalia Concilia, quæ jam attulimus, aliaque plura quæ afferri possent, *Sanctorum regulas* sectari se affirmant.

In Moguntino Concilio anno 813. habito tres aderant personarum ordines, quorum primi erant *Episcopi legentes & tractantes sanctum Evangelium, necnon Epistolas & Actus Apostolorum, Canones quoque ac diversa sanctorum Patrum opuscula.*

Synodus Lemovicensis hæc aurea verba proferit: *Observandum nobis magnopere est ante omnia & super omnia, uti mandatum Dei, & non nostras traditiones populo observandas tradamus, & nihil nisi Scripturarum divinarum auctoritate fultum statuamus agendum, nihilque de cordibus nostris, nihil extra præceptum Domini & sanctorum Patrum (quod absit) constituere, docere, vel jubere præsumamus.*

Leo I. Papa e sacris Litteris sanctisque Patribus responsa sumebat, quæ propositis difficultatibus daret. *Frequentur quidem, ait, in diversarum quæstionum ambiguo fratrum corda titubantia spiritu Dei instruente solidabimus, responsionum formas vel ex sanctarum Scripturarum disciplina, vel ex Patrum regulis colligentes.*

Adrianus II. in suo, quod in VIII. Concilio lectum est, scripto inquit: *Prima salus est rectæ fidei*

fidē regulam custodire, deinde a constitutis Dei, & Patrum nullatenus deviare. Unum quippe horum ad fidem pertinet, alterum ad opus bonum.

Gregorius VII. ad Henricum Regem scribens ait: *Ad sanctorum Patrum decreta doctrinam recurrimus, nihil novi, nihil ab inventione nostra statuentes.*

Nicolaus II. Pontifex in sua ad Hincmarum Rhemensē epistola inquit: *Ridiculum est & satis abominabile dedecus, ut temporibus nostris vel falso insimulari sanctam Dei Ecclesiam permittamus, vel leges sanctas & traditiones, quas antiquitus a Patribus nostris suscepimus, pro libito semper errantium infringi patiamur.*

Tridentinum Concilium sessione quinta, ubi de disciplina non minus quam de doctrina agit, cum de doctrina dixerit: *Sacrarum Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia secuta* (Synodus) *hæc statuit ac declarat: nonne de disciplina agens inquit: Pius summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhærens. easque amplectens.* En! quomodo hæc sancta Synodus sacrarum Litterarum auctoritati sanctorum Patrum auctoritatem adjungit. Ecquis deinceps dubitare poterit, num ex salutaribus hisce fontibus Ethica Christiana sit petenda? Ecquis tam cæcus, ut ignobilium Casuistarum turbam illis anteponat (a)?

San-

(a) Anteposit tamen Caramuel, alique Casuistarum modernorum gregales. Quibus sententiam dixit

Sanctus Carolus, qui in cogendo ac finiendo hoc Concilio adeo laboraverat, atque tam exacte Canones ejusdem servavit, in Oratione, quam in primo suo provinciali Concilio habuit, potentius nullum remedium agnovit ad mala cohibenda, quibus Ecclesia afflictabatur, quam veterum Canonum observantiam. Ecce ejus verba: *Morum autem disciplinam facile restituemus, si qua ratione quibusve factis primum constituta, denique conservata est, eandem nos in restituenda adhibemus, illorum vestigia prosequentes, qui hanc bonorum amplitudinem nobis Deo Auctore pepererunt. Proponamus nobis, quaeso, Patres, illorum vitae sanctitatem, & in administratione sui officii sapientiam.* A novis hisce Casuistis peto, quomodo recte vivendi regendique animas potest
iniri

Clerus Gallicanus 1700. istam P. Moya damnans propositionem n. 117. *Puto omnia esse hodie melius examinata, & hanc ob rem in omni materia, & praecipue in morali libentius juniores, quam antiquiores lego, & sequor - - - Doctrina fidei a veteribus; doctrina morum magis a junioribus petenda.* Censura Episcoporum talis erat: *Hæc propositio temeraria est, scandalosa, perniciofa, erronea, SS. Patribus, & antiquis Doctoribus contumeliosa; spreta in moribus Christianorum componendis necessaria Scripturarum, ac Traditionis auctoritate, & interpretatione, moralem Theologiam arbitrariam facit, viamque parat ad humanas traditiones, & doctrinas, Christo prohibente, stabiliendas.* Nedum Dogmata sed & Mores ex Scriptura & SS. Patribus disci oportere præter nostrum Godeau Alexander Nat. Concina, Genetus Ep. Vasionens. Elizalde aliique illustres Moralistæ re ipsa ostenderunt,

iniri ratio, quam sancti Patres inibant, nisi eorum legantur scripta, quibus populos docent, vel corrigunt, aut proposita dubia expediunt, aut opportune varia singulis præbent consilia. Sancti Augustini, vel sancti Gregorii Magni epistolas legere sufficit, ut pura morum disciplina reperiatur, & vera conscientiae casuum solutio, quos novorum Casuistarum plerique ita explicant, ut vitæ periclitetur innocentia, quam pro virili tueri debent.

Galliæ Episcoporum Meloduni habita Comitia anno 1579. hisce verbis Prælatos omnes hortantur: *Hortamur ergo, & vestram in Domino fraternam obsecrans caritatem, ut vestri semper, gregisque vobis a Domino commissi memores, ex sacris Bibliis, Ecclesiæ universalis Constitutionibus, ac Patrum testimoniis observationes suscipiatis.* En Episcopi omnes ad sanctos legendos Patres excitantur, ad mores suos juxta illorum monita componendos, & ad hinc petendam regiminis vitæque normam. Et novi Doctores sine fama, sine experientia, sine auctoritate, absque scientia illos aspernabuntur, ab illorum lectione alios avertent, aliamque conscientiarum regendarum viam inibunt? Temeritas hæc est non ferenda; imo vero cæcitas est sanguineis potius lacrymis deflenda, quam adversus illam ejusque pericula, declamandum. *Nolo plura dicere (inquit sanctus Augustinus) de re tanta; quia melius eam committo fidelium gemitibus, quam sermonibus meis.*

Deni-

Denique ut hunc de probabilitate Tractatum
finiam, quem hisce temporibus maxime necessa-
rium existimavi, verbis vos alloquor, o Ani-
marum Pastores, Directores & Confessarii! que
olim per Prophetam Deus Judæis est locutus:
*Hæc dicit Dominus: State super vias, & videte,
& interrogate de semitis antiquis quæ sit via bona,
& ambulate in ea, & invenietis refrigerium ani-
mabus vestris, Jerem. 6.* Ne sequamini novos
duces, qui sectatores aucupant; post illos eun-
tes errabitis, & in præcipitia cadetis. A Deo
acceptos duces sequimini, sacras nempe Litte-
ras, & sanctorum Patrum libros.

